

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Директор коледжу

Л.М.Попа

Наказ №33-вт « 11 » 07 2023 р.

**Інструкція з охорони праці № 1
під час робіт в осінньо-зимовий період**

1. Загальні положення

1.1. Інструкція з охорони праці під час робіт в осінньо-зимовий період (далі — Інструкція) встановлює загальні вимоги щодо експлуатації будівель, споруд і засобів виробництва (устаткування, машин, механізмів тощо), які використовують на відкритих територіях виробничих об'єктів у осінньо-зимовий період, переважно під час будівельних робіт.

Вимоги безпеки під час експлуатації засобів виробництва за мінусової температури конкретизують відповідні інструкції за професіями, видами робіт і експлуатаційною документацією заводу-виробника.

1.2. Інструкція розроблена відповідно до Порядку опрацювання і затвердження власником нормативних актів про охорону праці, що діють на підприємстві, затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці від 21.12.1993 № 132; Положення про розробку інструкцій з охорони праці, затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці від 29.01.1998 № 9; Правил про роботу на відкритому повітрі в холодну пору року, затверджених постановою Наркомпраці СРСР від 11.12.1929; Державних санітарних норм «Гігієнічна класифікації праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу», затверджених наказом МОЗ від 08.04.2014 № 248; Правил охорони праці на автомобільному транспорті, затверджених наказом МНС від 09.07.2012 № 964; Правил охорони праці під час виконання робіт на висоті, затверджених наказом Держгірпромнагляду від 27.03.2007 № 62; ВСН 36-90 «Вказівки з експлуатації дорожньо-будівних машин».

1.3. Інструктаж за цією інструкцією проводять відповідно до наказу керівника підприємства перед настанням холодного періоду. Холодним періодом вважають період, якщо впродовж трьох діб **середня добова температура зовнішнього повітря не перевищує +8 °С, але максимальна добова температура не перевищує +14 °С.**

1.4. Умови праці на відкритих територіях за граничної температури повітря належать до шкідливих:

- I кліматична зона — мінус 10 °С;
- II кліматична зона — мінус 7 °С.

За швидкості руху повітря понад 1 м/с граничні значення температури повітря збільшуються. Граничні значення температури повітря, сили вітру, тривалість робочого дня і перерви за мінусових температур, за яких мають бути тимчасово припинені роботи на відкритому повітрі або припинено перевезення людей у неопалюваних транспортних засобах, визначає керівник підприємства за погодженням з відповідними службами місцевих органів влади.

1.5. Особи, яких залучають до робіт в умовах зі зниженою температурою повітря на відкритих територіях (зі шкідливими умовами праці), повинні проходити медичний огляд.

1.6. Під час роботи в осінньо-зимовий період на працівників можуть впливати несприятливі погодні умови: знижена температура повітря, підвищена вологість (дощ, сніг, хуртовина) та швидкість повітря (вітер) тощо.

За мінусових температур погіршуються умови руху, керування і технічного обслуговування засобів виробництва, виникає небезпека замерзання систем охолодження в конструктивних елементах систем, де застосовують воду.

1.7. Щоб зменшити вплив несприятливих погодних умов під час робіт в осінньо-зимовий період, вживати організаційно-технічних заходів щодо підготовки виробничих приміщень, будівель і споруд:

- перевіряти несучі та огорожувальні конструкції будівель і споруд, усувати пошкодження гідроізоляції фундаментів, щілини, зазори тощо;
- перевіряти справність покрівлі та пристроїв для відведення атмосферних і талих вод з даху будівлі (жолобів і водостоків), а також планувати землі біля будівлі й споруди для відводу атмосферної води (спланована поверхня землі повинна мати нахил від стін будівлі);
- перевіряти технічний стан мереж водопостачання, каналізації і тепlopостачання, щоб не допустити витікання у з'єднаннях і через тріщини стінок труб, фасонних частин і пристроїв, а також вентиляційних систем;
- перевіряти справність і готовність до роботи в зимових умовах елементів вікон, ліхтарів, воріт, дверей та інших пристроїв, що відкриваються;
- утеплювати приміщення будівель і споруд, готувати й перевіряти працездатність їхньої опалювальної системи, приладів обігріву.

1.8. Щоб підготувати виробничі об'єкти з відкритими територіями, наприклад будівельні майданчики, потрібно:

- забезпечити працівників зимовим спецодягом і взуттям;
- визначити температуру та силу вітру, за яких надають перерви для обігрівання. За потреби скласти графіки робіт за знижених температур на відкритих територіях. Для помірно-складних робіт передбачати перерви на обігрів по 10 хвилин у теплому місці;

- забезпечити робочим інвентарем для прибирання снігу та льоду, а також піском або іншими протиожеледними матеріалами, наприклад соляною сумішшю;
- утворити запас хімічних добавок, що використовують для прискорення твердіння бетону та інших розчинів;
- забезпечити справність навісів і ущільнень на конструктивних елементах засобів виробництва, передбачених експлуатаційною документацією заводу-виробника;
- визначитися з приміщеннями для обігріву працівників. Площа такого приміщення повинна становити 0,1 кв. м на одного працівника в найбільш численну зміну (за винятком тих, які використовують місцеві установки променевого обігрівання), але дорівнювати не менше ніж 8 кв. м);
- забезпечити приміщення технічно справними обігрівальними приладами;
- відремонтувати шляхи доступу до приміщень і стаціонарних засобів виробництва;
- перевірити технічний стан мережі електроживлення засобів виробництва та приміщень, підняти електрокабелі на безпечну висоту, ізолювати відкриті контактні з'єднання; перевірити відповідність плавких вставок запобіжників; біля електрощитів установити трапи (електротехнічні пристрої загального призначення потрібно експлуатувати в сухому місці, де неможливе механічне пошкодження пристрою та мережі його електроживлення рухомими частинами, наприклад дверима);
- медичну аптечку забезпечити засобами захисту від обмороження.

1.9. Під час робіт можна використовувати спеціальні засоби виробництва, наприклад термоактивну опалубку для обігрівання бетону, а також хімічні добавки для прискорення твердіння будівельного розчину.

1.10. Щоб забезпечити роботу транспортних засобів в осінньо-зимовий період, уживати таких організаційно-технічних заходів:

- проводити сезонне технічне обслуговування машин відповідно до експлуатаційної документації заводу-виробника;
- утеплювати кабіну, двигуни забезпечити утеплювальним чохлом, перевіряти справність опалювального пристрою;
- замінити літнє змащення в агрегатах і вузлах машин на зимове;
- заправляти систему охолодження двигуна низькозамерзаючою рідиною, а якщо її немає — водою за умови щоденного зливу після закінчення роботи;
- доводити щільність електроліту в акумуляторних батареях до величини, що відповідає умовам зимової експлуатації акумуляторів;
- перевіряти справність склоочисників;
- перевіряти машини щодо зимових сортів палива;

- готувати засоби, що полегшують запуск двигуна внутрішнього згоряння в холодний період року;
- готувати спеціальні насадки на колеса для руху по снігу (льоду);
- утворити запас зимових сортів пально-мастильних матеріалів, антифризу, гумотехнічних виробів та інших експлуатаційних матеріалів.

1.11. Машини, що використовуються у холодну пору року, коли температура повітря нижча за -5°C , забезпечити: стоянкою в опалювальних приміщеннях (гаражах), індивідуальними або груповими засобами для підігріву мастила та води.

Допустима стоянка машин в неопалюваних приміщеннях або на відкритих майданчиках за наявності передпускового розігріву основних агрегатів машини.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи

2.1. Ознайомитися з експлуатаційною документацією заводу-виробника щодо особливостей експлуатації засобів виробництва в осінньо-зимовий період.

2.2. Ознайомитися з технологічною документацією щодо проведення робіт за низьких температур, за потреби — з вимогами безпеки під час використання хімічних добавок, наприклад технологічною картою на виконання кам'яної кладки або бетонних робіт.

2.3. У разі випадання снігу очистити робочу зону, місця доступу до робочих місць, засобів виробництва та виробничих приміщень — трапи, сходи, майданчики тощо. За потреби посипати місця проходу піском або іншими протижеледними матеріалами, наприклад соляною сумішшю.

2.4. За несприятливих погодних умов не направляти транспортні засоби на роботи в далекі рейси, у відриві від основної бази. Якщо є потреба, направляти не менше ніж дві машини.

2.5. Не використовувати відкритий вогонь для передпускового розігріву двигуна.

2.6. Якщо засіб виробництва непридатний до експлуатації в осінньо-зимовий період, від'єднати його від мережі, замінити або інформувати про несправність керівника робіт.

3. Вимоги безпеки під час роботи

3.1. У холодну пору року на відкритих територіях використовувати зимовий одяг і спецвзуття, дотримувати графіка роботи, за знижених температур на відкритих територіях — перерв на обігрів.

3.2. Бути обережним під час пересування до робочого місця. Робочі настили, засоби підмоцнування, місця і підходи до них очищати від снігу, льоду та посипати піском або іншими протижеледними матеріалами, наприклад соляною сумішшю.

3.3. Своєчасно прибирати сніг з покриттів будівель, споруд і навісів стаціонарних засобів виробництва, не допускати їх перевантаження. Під

час очищення покриттів не використовувати інструменти ударної дії, що можуть пошкодити навіси (покрівельні матеріали).

До робіт з очищення покриттів будівель і споруд, що передбачають перебування на висоті, залучати осіб, які мають відповідний допуск і забезпечені засобами індивідуального захисту.

3.4. Контролювати технічний стан мереж водопостачання, каналізації і тепlopостачання, не допускати витікання у з'єднаннях і через тріщини стінок труб, фасонних частин і пристроїв. Контролювати працездатність вентиляційної системи. Замерзлі деталі, трубопроводи та їхню арматуру відігрівати без використання відкритого полум'я — водою або паром.

3.5. Не зберігати пально-мастильні матеріали, відходи виробництва та сміття в робочих зонах, біля стін будівель і споруд (понад змінну норму), а також викиди відпрацьованих води та пари біля стін будівель і споруд.

3.6. Зону можливого падіння бурульок з покрівлі будівель і споруд огородити, за потреби встановити знаки безпеки або сигнальну огорожу.

3.7. Заборонено:

- проводити роботи на висоті у відкритих місцях за швидкості вітру 10 м/с і більше, під час ожеледиці, грози або туману, який погіршує видимість у межах фронту робіт, а також у нічний час за недостатнього освітлення та якщо температура повітря вища ніж +35 °С або нижча за -20 °С;
- проводити монтаж елементів опалубки, що мають велику парусність, за швидкості вітру 10 м/сек і під час значних поривів вітру. Межа великої парусності становить 5 кв. м і більше;
- працювати ззовні з електроінструментом загального призначення у дощ чи сніг без навісу;
- улаштовувати пластикові труби й трубні заготовки для санітарно-технічних пристроїв без попереднього їх перебування у приміщенні за температури +5 °С і більше не більше ніж 2 години;
- різати скло, що перебувало на повітрі за мінусової температури;
- оброблювати обледенілі та намоклі дерев'яні поверхні механізованим інструментом.

3.8. Роботи з ремонту фасадів у зимових умовах можна проводити без використання тимчасових захисних споруд від впливу зовнішнього середовища (так званих тепляків) за температури повітря до -20 °С.

3.9. У разі виявлення у кам'яних чи бетонних стінах, залізобетонних колонах, прогонах, фермах, балках і плитах тріщин інформувати відповідальну особу виробничого об'єкта.

3.10. У холодну пору року у відриві від виробничої бази підприємства повинні одночасно працювати не менше ніж дві машини в межах видимості.

4. Вимоги безпеки після роботи

4.1. Упорядкувати засоби виробництва, очистити їх від снігу, льоду та бруду.

4.2. Невикористані витратні матеріали покласти у передбачене для їх зберігання місце.

4.3. Транспортні засоби поставити на призначений для стоянки майданчик або бокс.

4.4. Інформувати керівника робіт про виявлені під час роботи несправності та інші чинники, що впливають на безпеку.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

5.1. До аварійних ситуацій і нещасних випадків, що можуть виникнути під дією несприятливих погодних умов, як-от знижена температура, дощ, вітер тощо, належать:

- падіння під час пересування у місцях, не очищених від льоду;
- обмороження у разі невикористання засобів індивідуального захисту: зимового спецодягу, спецвзуття, рукавиць, захисної каски;
- руйнування конструктивних елементів будівель, споруд і засобів виробництва внаслідок дії снігового покриття, а також замерзлої води;
- падіння з висоти внаслідок різких поривів вітру під час монтажних робіт і робіт на засобах підмоцвання.

5.2. У разі погіршення самопочуття та з будь-яких інших причин, що вимагають припинити роботу, інформувати телефоном відповідальну особу та діяти за її вказівками.

5.3. Якщо під час робіт стався нещасний випадок, зберегти обстановку в робочій зоні та засоби виробництва у такому стані, в якому вони були на момент події, якщо це не загрожує життю і здоров'ю інших працівників і не призведе до більш тяжких наслідків. Ужити заходів щодо недопущення подібних випадків у ситуації, що склалася. Інформувати про подію керівника робіт або іншу відповідальну особу підприємства та керуватися їхніми вказівками.

5.4. У разі нещасного випадку, пожежі та в інших надзвичайних ситуаціях діяти відповідно до вимог інструкції з охорони праці за основною професією.

Інженер з охорони праці

КОСОВ С.Г.